

ਪੀ ਏ ਯੂ ਨੇ ਦੱਸੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਪੀ ਏ ਯੂ) ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਬਜ਼ੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰੇ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੈਵਿਕ ਅਤੇ ਅਜੈਵਿਕ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅਥਾਇਓਟਿਕ ਕਾਰਕ ਕੋਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰਮੀ ਰੁੱਤ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਆਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੀਰਾ, ਮਿਰਚ, ਟਮਾਟਰ ਅਤੇ ਬੈਂਗਣ ਠੰਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੋਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਗੋਭੀ, ਪਿਆਜ਼ ਅਤੇ ਲਸਣ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਬੀਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਗੋਸਲ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਝਾੜ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਭਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਪੀ ਏ ਯੂ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਕੋਰੇ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ ਮਲਚ ਫ਼ਸਲੀ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ; ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਨਮੀ ਬਰਕਰਾਰ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ; ਅਤੇ ਨਦੀਨਾਂ, ਕੀੜਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਹ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਗਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਮੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਤਕਨੀਕ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਲਚਿੰਗ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਕੋਰੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਲਚ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪਰਾਲੀ ਅਤੇ ਪੌਲੀਥੀਨ ਹੈ।

ਸੀਨੀਅਰ ਸਬਜ਼ੀ ਮਾਹਿਰ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੀਵੀਂ ਸੁਰੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਚਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹਵਾ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲਚਕਦਾਰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਪੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੀਰਾ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ ਅਤੇ ਬੈਂਗਣ ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੀਵੀਂ ਸੁਰੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨੀਵੀਂ ਸੁਰੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਡਾਂ 'ਤੇ ਨੀਵੀਂ ਸੁਰੰਗ ਪੱਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ 'ਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ ਹੈ। ਮਿਰਚ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ ਅਤੇ ਬੈਂਗਣ ਦੀ ਨਰਸਰੀ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਬੀਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਨੀਵੀਂ ਸੁਰੰਗ ਨਾਲ ਢਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਠੰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਫਰਵਰੀ ਦੌਰਾਨ ਨੀਵੀਂ ਸੁਰੰਗ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਰਸਰੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਹਿਰ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਤਲਵਾੜ ਨੇ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਸਿੰਜਾਈ ਵਜੋਂ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂ ਮਿੱਟੀ ਖੁਸ਼ਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਹਵਾ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੇਤ ਦੀ ਸੁੱਕੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਗਿੱਲਾ ਕਰਕੇ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਗਿੱਲਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਸੂਰਜੀ ਕਿਰਨਾਂ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸੜ੍ਹਾ ਗਿੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਲਈ ਊਰਜਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਸਲ ਨੂੰ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਆਲੂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।